

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoE/34/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514202992
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8514202992.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený Advocate s.r.o., AK Pribinova 25, Bratislava, proti povinnému: B. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX K. R., o vymoženie 1.409,11- Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu K. R. č. k. 1Er 315/2014-30 zo dňa 18.12.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Okresný súd K. R. (ďalej len „súd prvého stupňa“) žiadosť súdneho exekútora A. Q. E. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie podanom exekútorovi A. Q. E. domáhal vykonania exekúcie na vymoženie svojej pohľadávky voči povinnému vo výške 1.409,11- Eur s prísl., na základe exekučného titulu právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., zo dňa 18.09.2013 sp. zn. SR 06585/13.

Predmetný právny vzťah medzi oprávneným a povinným založený uzavretím zmluvy o úvere posúdil súd prvého stupňa na základe zistených skutočností ako spotrebiteľský vzťah uzavretý medzi oprávneným ako dodávateľom na jednej strane a povinným ako spotrebiteľom na strane druhej.

Následne súd citoval § 44 ods. 2, § 243d ods. 1, 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok); § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len ZoRK); §§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka

Bol toho názoru, že uzavretá zmluva o úvere, podobne ako aj rozhodcovská zmluva, sú formulárové zmluvy, ktorých obsah druhá strana nemá možnosť meniť a ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania dohôd rovnakého druhu a neurčitého počtu.

Uviedol, že spotrebiteľ si rozhodcovskú doložku individuálne nevyjednal a je nesporné, že spotrebiteľ nemal možnosť meniť ju. Rozhodcovská doložka, je súčasťou obsahu formulárovej rozhodcovskej zmluvy, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Rozhodcovská zmluva bola vopred pripravená oprávneným a povinný sa s ňou mohol oboznámiť pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť jej obsah. Rozhodcovská zmluva nebola výsledkom individuálneho dojednania a výsledkom slobodnej vôle zmluvných strán. Absentujú v nej akékoľvek informácie o podstatných skutočnostiach a následkoch rozhodcovského konania. Takéto dojednanie rozhodcovskej doložky je neprimeranou podmienkou,

preto ňou spotrebiteľ nie je viazaný. Neplatná rozhodcovská zmluva nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

Z dôvodu nesporných väd rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu a pre neplatnosť rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky vo forme rozhodcovskej zmluvy súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Uznesenie bolo vydané vyšším súdny úradníkom, pričom zákonný sudca podanému odvolaniu nevyhovelo postupom podľa § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku.

V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu odvolanie v celom rozsahu oprávnený. Namietal nesprávne právne posúdenie veci, nesprávnu aplikáciu právneho predpisu a neúplné zistenie skutkového stavu veci. Súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti. Dôvodil, že súd nemôže preskúmať exekučný titul po materiálnej stránke ani preskúmať samotné rozhodcovské konanie. Postupom súdu dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Navyše poukázal na uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi oprávneným a povinným. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

- a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,
- b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo
- c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. V danom prípade právny vzťah vznikol na základe zmluvy o úvere, z obsahu ktorej vyplýva, že povinný uzavrel zmluvu o úvere ako fyzická osoba - nepodnikateľ. Z tohto dôvodu súd prvého stupňa správne na posúdenie právneho vzťahu aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv.

Odvolací súd dodáva, že dané ustanovenia Občianskeho zákonníka vychádzajú aj z článku 3 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách upravujúci zoznam podmienok, ktoré sa považujú za nekalé. Takouto nekalou podmienkou je podľa uvedeného článku smernice aj podmienka upravená v písm. q), ktorej zmyslom je vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou.

O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu.

Navyše odvolací súd zdôrazňuje, že ust. § 45 ods. 1 ZoRK umožňuje exekučnému súdu ex offa skúmať nielen formálnu, ale aj materiálnu stránku vykonateľnosti exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok. Po zistení, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje na plnenie, ktoré je nedovolené, v rozpore s dobrými mravmi je exekučný súd ex offa oprávnený exekučné konanie zastaviť. Postup súdu bol v súlade s článkom 2 ods. 2 Ústavy a judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. V danom prípade zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia súdom prvého stupňa nemalo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd postupoval podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, a preto následne po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia bude exekučné konanie zastavené v súlade s ust. § 44 ods. 3 Exekučného poriadku. Právne posúdenie neplatnosti rozhodcovskej doložky je v súlade aj s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie.

Materiálne preskúmavanie exekučného titulu má v sebe aj oprávnenie preskúmať jednotlivé ustanovenia zmluvy, ktorú účastníci medzi sebou uzavreli a v tomto zmysle súd prvého stupňa správne konštatoval, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, ktorej ustanovenia spotrebiteľ nemohol osobitne dojednať, pričom exekučným titulom je rozhodnutie - rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s..

Z obsahu spisu je nepochybné, že v danom prípade ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy a je nepochybné aj to, že v rozhodcovskej zmluve v čl. II. bola uvedená rozhodcovská doložka, podľa ktorej sa spory, ktoré vzniknú zo zmluvy budú riešené v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s.

S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolá dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejmé z § 19 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

Bez pochyb možno konštatovať, že obmedzenie možnosti spotrebiteľa brániť si svoje práva pred nezávislým súdom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide o podmienku, ktorú aj odvolací súd považuje za neprijateľnú, a preto neplatnú.

Ak teda dojednanie ukladajúce spotrebiteľovi povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu je pre jeho neprijateľnosť neplatné, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd totiž môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že majetkové spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Aby sa na rozhodcovskú zmluvu pri spotrebiteľskej zmluve pozeralo ako na individuálne dojednanú, spôsob jej individuálneho dojednania nesmie vzbudzovať pochybnosti o skutočnom, vážnom a určitom prejave vôle, z ktorého by bolo jasné, že spotrebiteľovi boli poskytnuté všetky relevantné informácie, čo musí byť náležite preukázané.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého dojednaná rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy). Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je preto aj tá, ktorá núti spotrebiteľa, aby sa všetky spory vzniknuté v budúcnosti z predmetnej zmluvy riešili v rozhodcovskom konaní pred konkrétne určeným rozhodcovským orgánom. Správnosť tohto názoru potvrdil aj zákonodarca, ktorý túto podmienku zaradil do novelizovaného znenia ust. § 53 ods. 4 pod písm. r) Občianskeho zákonníka účinného od 01.01.2008 novelou uskutočnenou zákonom č. 568/2007 Z. z.. Odvolací súd nepopiera, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdnemu konaniu, avšak ak je spotrebiteľ nútený podrobiť sa v zmysle rozhodcovskej doložky rozhodnutiu vopred veriteľom určeného rozhodcovského súdu, nemožno hovoriť o individuálne dojednanej podmienke spotrebiteľskej zmluvy. Jedná sa o neprimeranú doložku a súd je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že spotrebiteľ nebude takouto doložkou viazaný.

Súd prvého stupňa správne uviedol, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase uzavretia zmluvy) neplatná. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 55/2011 zo dňa 24.02.2011, v ktorom Ústavný súd konštatoval, že „ak je zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ (veriteľ) ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi.“

Dojednanie rozhodcovskej doložky, v zmysle ktorej je na konanie zo zmluvy o úvere oprávnený len konkrétne určený rozhodcovský súd je v rozpore s právom na súdnu ochranu zaručeným Ústavou Slovenskej republiky. Posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky aj v súlade s ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v pochybnostiach obsahu spotrebiteľských zmlúv sa aplikuje výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, čo je v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Krajský súd v Prešove sa plne stotožňuje so závermi prvostupňového súdu. Len na zdôraznenie (okrem rozhodcovskej doložky) aj neprimeranosti zmenkového úroku odvolací súd zdôrazňuje, že zmenkový

úrok vo výške 91,25 % ročne nielenže odporuje dobrým mravom, ale je aj v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku (viď dohodu o vyplnení zmenky v bode 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru).

Výška zmenkového úroku spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech dlžníka, navyše zabezpečenie zmenkou nebolo dohodnuté priamo v zmluve, ale vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. V danom prípade pri zmenke išlo o predtlačené tlačivo a dlžník nemal možnosť ovplyvniť výšku tohto zmenkového úroku. Dojednanie zmenkového úroku vo výške 91,25 % ročne považuje odvolací súd za absolútne neplatný.

S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z § 219 ods. 1 O.s.p. uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.